

NAGYVÁRAD

Előfizetési ár: Vidéken egy hóra 50 lei.
Nagyváradon: egy hóra 40 lei.

Főszerkesztő: **HEGEDŰS NÁNDOR**
Felelős szerkesztő: **MARÓT SÁNDOR**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Károly herceg
(Szállási Dezső) utca 6.

A buza

Irta: Lovassy Andor.

Annak az életet adó magnak milliárdjai, melyet imádságunkban kérünk, melyből a mi mindennapi kenyerünket készítik: a buza — kalászaiból kipergetve — immár magtárakban és raktárakban hever. Békének és háborúnak fundamentuma az; értékesebb, mint az arany, hódítóbb és hatalmasabb, mint az acél, mert maga az élet az, a küzdő emberiség élete.

Hiába van kincsöd e földön, hiába a szuronyok és fegyverek tömege, ha nincs kenyér, nincs ereje, nincs hatalma, sem országoknak, sem népeknek.

A bőség és a tele gyomor megelőzést, az inség lázongást teremti. Dárius és Krösus, mérhetetlen kincseik dacára, kenyér nélkül, koldusok lettek volna: Caesar, Attila és Napoleon légioi harc nélkül pusztultak volna el, ha kiszáradt volna a csoda növény gyökere a földön.

Nem az arany, nem is a gyémánt, sem a rubint a valódi érték, hanem a buza.

Ehez népek tömegébe, hiába dobsz drága kincseket, kenyérért kiált az, mint Róma plebejusai és tetszetős mesékkel Menenius Agrippa szava sem tudná lecsendesíteni a sikoltozó nyomort.

Pax et panis: béke és kenyér, a kimerült és letipott világ jelszava, mely végig harsog az öt világ részen, mint egy új imádság, mint a népek lelkének szent parancsolata.

Azt mondják és azt írják az újságok, hogy az egész világon „rekord-termést” adott a föld. Talán az embervérrel megkövérített barázdák sarjastották bujábban a nemes növények gyökereit és sokszorosították meg kalászeit; talán a kiomlott könnyecsek termékenyítették meg a meddő talajt, hogy a fekete átok és a setét gyász után, áldás szálljon e világra?

En nem tudok bizni a statisztikusokban; én nem tudok hinni a rózsaszínű híreknek sem, csak azt hiszem, amit saját szememmel, szűkre szabott látóköröm hátfarain belül észlelek: Itt nincs „rekord-termés!” Itt vetetlenül és meddőn maradt sok ezer hold föld, olyan föld, mely még néhány évvel ezelőtt is ontotta a gabonát, mert meg volt művelve becsületesen és zsírja, ereje, nem volt kiszipolyozva.

Tessék csak végig nézni Szatmár, Szilágy, Bihar, Arad és Temesvármegye széles határain, vajjon ki ujjong és ki dicsekszik itt, a bőséges idej terméssel?

Amit pár évvel ezelőtt megjósoltunk, az elhibázott és elhamarkodott földművelésügyi politika, a kortes-jelszavak politikája, az ésszerűtlenül, tüzzel-vassal, előrelátás nélkül végrehajtott földosztás, most termi meg sovány és keserű gyümölcsöt.

A mi jóslatunk beteljesült!

Nem ritkák itt az egy- és másfél méter mázsás termések, sőt van olyan föld, mely a vetőmagvat sem adta vissza és van olyan is, melyet ősszel bevetettek búzával: — ki pusztult; tavasszal kukoricával: — ki sem kelt; azután harmadszor szórtak bele marmagot: — csirába se indult, szóval komár maradt; pedig a termő talajon még

megérzik az egykori nagy gazdaságok trágyázó munkája: de három-négy ujjnyi szántás után lehet-e várni az új birtokosoknak „rekord-termést?” Nem lehet!

És az eredmény évről-évre csökkenni fog. Ez nemcsak az egyeseknek, hanem magának az államnak is kára, pusztulása és a gazdasági élet enyészete lesz.

Helyrehozhatatlan hiba ez! De nem siránkozunk, nem is azért írjuk ezeket a sorokat, mintha reményünk volna azzal az eredménnyel elérni akkor, midőn elvakult szenvedély vezeti a politikusokat, az országok vezetőit. Tudjuk nagyon jól azt is, hogy falra borsót hányunk; de megírjuk, mert bizonyosága leendő a szomorú gazdasági összeomlás, ami jóindulatú figyelemzettségünknek, melyet annak idején is önzetlenül hangoztatánk. Hiszen nemcsak a magyar birtokososztály, nemcsak a magyar kisgazda, hanem a román földművelő nép is le fog rongyosodni, pláne, ha az egész vonalon megkezdődik a kisajátított föld árának kifizetése és végleges megváltása.

En gyermekkorom óta nem láttam faekét, az idén láttam! Ez pedig nem a gazdagság, hanem a szegénység cimere. Hát honnan veszi majd a nép a modern gazdasági eszközöket, a gépeket, melyekkel ez a földdarab, a mesterségesen elsorvasztott nagy uradalmak, bőségesen fel voltak szerelve? Talán faekékkel fogják ezeket pótolni?

Hallottuk és halljuk, hogy szerveznek román gazdasági szövetségeket, bérlőtársaságokat; azok aztán kapni fognak az állam által kisajátított földből, nagyobb birtoktesteket, melyek pótolják a megszünt, elsorvasztott uradalmakat és ezek a bérlőtársaságok majd termelnek a köz javára, vagy az állam részére.

Gondolatnak nem rossz; csak az a

Gömbös a habsburgellenes pártok összefogását tervezte

Budapestről jelentik: A magyar sajtó ma Balla Battyányi-párti volt képviselőnek Gömbös kormányrajutásával kapcsolatban folytatott tárgyalásairól új részleteket közöl.

Balla, akinek tárgyalásairól Gömbös állítólag semmit sem tudott, a jugoszláv megbízottnál tett lépésével egyidejűleg érintkezésbe lépett a magyarországi köztársasági mozgalom egyik vezető tagjával is. Aziránt tájékozódott nála, hogy mi lenne a köztársasági frakció álláspontja. Gömbös kormányrajutása esetén?

— A külpolitikai érdekek kell, hogy egy táborba tereljék az ország minden anti-Habsburg érzelmű tényezőit, — mondotta Balla. Ezután kijelentette, hogy uralomrajutás esetén Gömbös a köztársasági mozgalom szabadságát biztosítani fogja, minthogy az a meggyőződése, hogy az ország külpolitikája nem más, mint az összes anti-Habsburg elemek összefoglalása.

Vér Imre, a köztársasági párt elnöke, kijelenti egy nyilatkozatban, hogy Ballával tényleg folytatott megbeszéléseket. Ezek tartalma födi az ismert tényeket.

hát, hogy nagyon drága lesz a tandíj úgy a bérlőknek, mint az államnak. Méltóztassanak csak utána nézni a kincstári birtokok számadásainak, — a magyar uralom idején; méltóztassanak csak meggyőződni, hogy mit jövedelmeztek ezek a kitűnő karban tartott, hatalmas kiterjedésű kincstári földek, melyeknek bevétele ellen kifogást tenni nem lehetett, mert egy kötelességtudó és becsületes tisztviselői kar kezelte azokat, valamennyi diplomás, ahhoz értő szakember; de aztán méltóztassanak megtekinteni nemcsak a bevételt, hanem a kiadási rovatot is. A beruházás, a gazdasági üzemi költség, a rezsi, az alkalmazottak fizetése és az ellenőrző személyzet járandósága, úgy felemésztették a jövedelmet, hogy az évi hasznot felfalta a kiadás és egy, vagy legfeljebb másfél százalékra zsugorodott a tiszta jövedelem: néha pedig rá is kellett fizetni a mulatságra.

Lehet, — de nem hiszem, — hogy a román kormány közép-, vagy nagybirtokok létesítésével, talán bölcsebben és okosabban fogja megoldani ezt a kérdést, csak hogy ez megint horribilis pénzbe fog kerülni: milliókba és milliárdokba. Az új birtokok vállaira már az első lépésnél, hatalmas súllyal adósságok terhei nehezednek; mert bizony a gépeket és élőállatokat ebben a rettenetes világ-drágaságban nem adják potom árért és hát hol vannak már a gazdasági gépek és eszközök? ... Külföldön. Hol vannak a gulyák, ménesek és nyájak? ... Külföldön. Onnan kell azok jó nagy részét, — a mi pénzünket drága valutára váltva, — beszerezni.

Hátra van még a jó Isten és az időjárás. Nem kell csak egy pár rossz esztendő, akkor komoly gazdasági bajok következhetnek be az egész vonalon s ez a leggazdagabb ország, bizony, bizony, könnyen szegény ország lehet.

A parlamentben különben unalmas nyári hangulatban folyik az indenítási vita. Az indenítést általánosságban már elfogadták s a ház elnöke és alelnöke most a pártokkal és képviselőkkel oly irányban folytatnak tárgyalásokat, hogy tegyék lehetővé, hogy a ház kedden megtarthassa záróülését.

Az indenítási vita részletes tárgyalásakor Walkó azt ajánlotta, hogy a munkásegyeztető bizottságokat addig is állítsák fel, amíg erről hosszadalmasabb processzus után a törvény nem gondoskodik. Nagy Emil az árdragításról szóló intézkedés tárgyalásánál azt követeli, hogy a törvény az árdragítókkal szemben visszaható erejű legyen.

— Bár ez — mondja Nagy Emil — kissé különösen hangzik, a mai rendkívüli viszonyok a visszaható erejű árdragítási törvényt legszigorúbban megkövetelik.

Érdekes híre még a magyar politikanak, hogy a vizsgálóbíró megszüntette Ulain Lajos képviselő ismert vádjai ügyében a bankok elleni vizsgálatot. A részletesen megokolt végzésben kifejti a vizsgálóbíró, hogy azért szüntette meg a viz-

gálatot, mert a bankok eljárása, hogy a részvények kibocsátásával kapcsolatosan a főhivatalnokoknak pénzbeli nyereséget juttattak, nem meríti ki a büntető törvénybe ütköző megvesztegetés vétségét.

A vizsgálóbíró átnézte a Hitelbank, a Kereskedelmi Bank és a Lloyd bank névjegyzékeit, megnézte a folyószámlákat, levelezéseket és megállapította, hogy a köztisztviselőknek a bankok küldtek értesítést a részvények kibocsátásáról, de fizetési felhívással egybekötve. És amennyiben az értesítettek a fizetési felhívásnak nem tettek eleget: nem kaptak részvényt sem. A vizsgálóbíró végzésében kimutatja, hogy a gyanúnak még csak árnyéka sem merült fel arra vonatkozólag, hogy a hivatalnokokat a részvények ajándékozásával kötelességük megszegésére buzdították volna.

Ma dönt a prefektus a lakáshivatal ügyében

Beszámoltunk arról, hogy Bunesco rendőrprefektus helyettes egy miniszteri rendelethez hivatkozva, a lakáshivatal feloszlátottnak jelentette ki és annak működését megszüntette. Tekintettel azonban arra, hogy Fildán József a lakáshivatal elnöke feleltes hatóságától, tehát a prefektustól erre vonatkozólag nem kapott rendeletet, vonakodott a lakáshivatal iratait a rendőrigazgatónak átadni és ezért Bunesco igazgató lepecsételte a lakáshivatal helyiségének ajtaját.

Bunesco rendőrigazgató kijelentése szerint a lakáshivatal helyén egy bizottság fog működni, amelybe dr. Bucico polgármester Gerián Jánost delegálta. Tehát tulajdonképpen ismét csak a címe fog változni a lakáshivatalnak, amely eddig is csak nagyon ritka esetben adott másnak, mint tisztviselőnek lakást. Akkor pedig nem lehet megérteni, hogy miért kell ennek az intézménynek az eléről elmozdítani Fildán Józsefet, aki a lakáshivatali elnöki állásában példaképe volt az igazságos, részrehajlatlan, korrekt és becsületes tisztviselőnek és aki sohasem volt tekintettel arra, hogy a kérvényezőnek milyen összeköttetései vannak, hanem úgy döntött, ahogy azt az igazságosság megkívánta.

Fildán József már kitűnően ismeri a lakáshivatali ügyeket és éppen ezért, ha már a hatóságot, vagy a prefektus ur úgy dönt, hogy fentartja ezt az intézményt, — mert bizonyos, hogy nélküle sokkal könnyebben és hamarabb megoldódik a lakáskérdés, lakáscserék útján, — ismételjük, ha a prefektus úgy dönt, hogy fentartja a lakáshivatalt, annak Fildán Józsefnél hivatottabb és jobb vezetőt nehezen lehetne találni.

Visszautasítják az adófelebbesítéseket

Az adókievételek ellen beadott felebbesítéseket tárgyaló bizottság tovább folytatja munkáját. Hogy tulajdonképpen mi is ennek a bizottságnak a valódi rendeltetése, ma már kezd a közönség előtt homályossá válni, hiszen a legutóbbi tárgyalásokon nemhogy lezártították volna a felebbező adóját, de azokon kívül akiknek a felebbezését elutasította a bizottság, több felebbezésnél még fel is emelték az adóalapot.

A tegnapi napon egyetlen egy felebbezésnek se adott helyt a bizottság, hanem kettő kivételével az összes felebbezéseket elutasították. A két kivétel pedig azok az esetek, ami kor még fel is emelték az adókievélő bizottság által megállapított adóalapot.

Elsőnek Lederer Manó Uri-u. 7. sz. háztulajdonos felebbezését tárgyalta a bizottság, de a felebbezést visszautasították és az adóalapot 11.800 leiban állapították meg.

Az orthodox izraelita hitközség Szacsavay-utca 2. és Kolozsvári-u. 40. számú házának jövedelmét állapította meg ezután a bizottság. Az adókievélőbizottság az előbbi házbérjövdelem megállapítását 16250 leiről 26.250 leire és az utóbbi 16400 leiről 25000 leire emelte fel.

Visszautasították özv. Kubik Gyuláné Smetka György-u. 13. sz. felebbezését és házbérjövdelemét 65 ezer leiben állapították meg.

Debreczeni Lajos Kolozsvári-utca 29. sz. felebbezését házbérjövdelemre 13990 lei maradt. Takács Dánielné Sándor-u. felebbezését. Házbérjövdelemre 35 ezer lei maradt. Vicsav István Berkovics-utca 56. sz. felebbezését. Házbérjövdelemre 50 ezer lei maradt. Gonda Vilmos Péter-u. 1. sz. felebbezését. Házbérjövdelemre 12 ezer lei maradt. Keztyűs János Uri-utca 21. felebbezését. Házbérjövdelemre 42 ezer lei maradt. Jancu Mihály Horia-u. 19. sz. felebbezését. Házbérjövdelemre 48000 lei maradt és végül Andrei Kornél Hodosi Miklós-u. 10. felebbezését. Házbérjövdelemre 3000 lei maradt.

Szervezkedési láz a színház körül

Holnapután zárja néhány hetes pihenőre kapuit a nagyvárad színház. Egyidőben a szünet megkezdésével a szervezkedés is megindul, természetesen nem minden emóció nélkül. A színész, akinek gazdaságilag oly sűrű egzisztenciáját csak tetézi az évente ismétlődő kérdés: szerződött-e jövőre a direktorom, — ilyenkor éli át a szezon legizgalmasabb jelenetét.

Erősen komplikálja úgy az igazgató, mint a színészet helyzetét, hogy a koncesszió tulajdonoson későn érkezett. A színház igazgatósága a tagokat egyenként kéri meg magához s köti velük szerződést a jövő szezonra. Magától érteendő, hogy a gázsik körül erős purparlék folyik a szerződő színészek és az igazgatóság között. Utoljára ráírták a színészek sűrűn emlegetik, hogy más direktorokhoz szerződnek, akik nagyobb gázsit ajánlanak nekik, viszont a direktió asztalán sem csupa véletlenségből hevernek más városokból ajánkozó művészek, művésznők fényképei, levelei és táviratai.

Bizonyos azonban, hogy a nagyvárad színháznál nagyobb arányú személyi változások lesznek a művészi együttes kebelében. Sok érték távozik, vagy legalább is hangoztatja, hogy távozik el Nagyváradról. Korai és főleg a még csak most kezdődött szervezkedést egyes színészek, színésznők nevének fölemlítésével befolyásolni. Hiszik, hogy Parlagi minden tőle telhetőt elkövet, hogy a régi bevált tagokat maradásra bírja s viszont a távozók helyét a színház színvonalának föltétlen betartásával fogja pótolni.

Egyelőre Parlagi a szervezkedést a névteleneknél kezdte el. A zenekar igazgatója napokkal ezelőtt utra kelt, hogy a zenekar kiegészítéséhez szükséges zenészeket leszerződtesse. Folyamatban van a technikai személyzettel való megállapodás is, míg a művészi személyzet részéről úgy tudjuk Harányival, Madassal, Kiss Gyulával állapodott meg eddigé az igazgató. Parlagi különben jövő hét elején Budapestre utazik, hogy onnan is több elsőrendű művészt kössön le a színházhoz.

Végleg likvidálódott már az a harc is, ami június óta folyt a nagyvárad direktió körül s ami igen sok félreértésre is adott alkalmat. Végérvényesen pontot teendő erre az ügyre, Parlagi Lajos alábbiakat mondotta munkatársunknak:

— Mi, midőn már a nagyvárad színházra a Szépművészeti Minisztériumtól 41451 szám alatt a koncessziót megkaptam, a magam részéről is lezártam tekintem a koncesszió kö-

rül támadt vitákat. Azonban mielőtt ezt véglegesen lezárnám, teljes tárgyilagossággal kell jelentenem, hogy az én lemondó elhatározásom után Gróf László és Tóth Elek felkerestek, hogy ők csak azon esetben hajlandók a színház élére állani, ha én véglegesen visszalépek. Ez így is történt, azonban én a revíziós tárgyalásra a közönség, a színházi bizottság egyrészének és a sajtó felkérésére beadtam pólólag a pályázatomat, melyet a színészegyesület Tanácsa nem vett figyelembe a késői terminus miatt. Ekkor Gróf László látva azt, hogy mindketten egy és ugyanazon célért küzdünk, felkeresett és bejelentette, hogy a nagyvárad színház és a színészek érdekében ők visszalépnének. Minden ellenkező híresztelés, találgatás, vagy más kombinációnak nincs semmi alapja. Gróf László és Tóth Elek vállalkozása az adott helyzetben teljesen förtelmes és nemes vállalkozás volt, én is így cselekedtem volna, ha a helyzet megfordítva állott volna elő.

Szabadlábra helyezést kérnek a felix-fürdői karambol vasutasai

A felix-fürdői vasúti katasztrófa réme még mindig kísért, valahányszor ott zakatol a vonat a fenyvesekkel körülvett kis állomás előtt. Azóta újabb katasztrófák voltak, sajnos elég, legalább is nekünk, utazókörönségnek nagyon is elég, nem úgy, mint a CFR vezérigazgatójának, akinek naponként legalább hét katasztrófa kellene.

A felix-fürdői katasztrófa ügyében a vizsgálóbíró és az ügyészség szigorú vizsgálatot indított. Annak idején a „Nagyvárad” írta meg elsőnek, hogy a katasztrófát három vasúti tisztviselő vezetés könnyelműsége idézte elő. Megállapodtak Nyárló és Várad-velence állomások abban, hogy a tehervonatot Kordón megállítják addig, amíg a fürdő-vonat ki nem indul a felix-fürdői állomásról. Közben ellenkező utasítást adtak a vonatvezetőnek, akinek különben is olyan menetteléte volt, hogy Nagyváradig nem kell megállnia. Porteanu Tódor váradvelencei, Szelezsán Mihály kardói és Pap Petru nyárlói forgalmi tisztviselőt, mint föltétlen bűnösöket a vizsgálóbíró és ügyészség letartóztatta. A három bűnös vasutas azóta még vizsgálati fogságban is van.

A napokban befejeződött a minden részletre kiterjedő vizsgálat. Most Porteanu és Szelezsán Mihály szabadlábra helyezését kérik a vádtanácsától, ahol pár nap múlva döntenek a bűnös vasutasok ügyében.

Bor kiadásítás.

Kitűnő minőségű rizling, sovigno és mézes-fehér fajboralm, a nagy készletre való tekintettel — 5 liter vételnél

literenként 6 leiről való kiadásítását a mai napon megkezdtem.

Goldfeder József

Piața Regina Maria (volt Bémer-tér)

A jelenkor legizgatóbb és legérdekesebb kalandor filmje:

Dr Mabuse

izgalmas kalandor dráma 17 felvonásban 3 rész helyett 2 részben

I. rész csütörtökön — II. rész pénteken
az „Atlantia” nyári moziban és „Apolló” moziban

Gyermekeleányok sorsa

Írta: Özv. Személy Kálmáné.

A gyermekeleány kora az, melyről a költő így írt: „Egy van örömkor az életben szép rózsakokból koszorúvá fonva.” És ma, sajnos, még gyermekeleányok sorsáról panaszkodunk; nem emlégjük tündérálmaikat, hófehér ragyogó ábrándjaikat, mert ma erre mifelénk és talán máshol is a nagy vigban nem Fortuna, hanem Nemezis az ő csillagok.

Nap-nap után hallunk gyermekeleányok tragédiáiról és sokszor maga egy-egy gyermekeleány megjelenése, modora tragikus érzést vált ki lelkünkben, helyi gyönyörűség helyett. Hiszen ma, ugyszólván, nincs is gyermekeleány; a leánygyermekből már 1-14 éves korban öntudatos, mindent megértő, minden anyagi jót becsülni tudó nagy leány lesz. Btos, bátor a fellépése, merész, fényes a tekintete; éhnyesülni akar minél előbb és ifjú bájai segítségével tud is érvényesülni. Különben erre tanítja az édes anyja is. Szép, elbűvölő tudjon lenni, idejében tudja kötni a biztos „jövendőt.” E célból ma minden eszköz megengedhető; csakhamar festék kerül a huvas arcra, minél átlátszóbb és mindent jól értékelítő ruhá az üde, ifjú testre, kellő felvilágosítás és pda a gyermekeleányoknak, hogy pirulás nélkül tudjon részt venni csiklandós tárgyu beszélgetésben is; ne éjon ott, mint egy falusi liba, lesütött szemmel, mikor szüziességét az első kétértelmű szó ostromolja.

El lehet mondani, hogy a legújabb idők nőemancipációja különösen gyermekeleányaink között aratja adalait. Nekik minden szabad, ifjú vágyaikban, melyek nem csak az álomországot járják, nem korlázzák őket, nekik nem kell a régies női felügyelet, nek legyen mindig elegendő férfi vagy fiukisérőjük, akár a nappal, akár a reggel, akár az este óráiban. Eban is csak öreg néniük vagy bácsik botrányoznak meg, ha ezekkel a hüszeges kísérekkel szerelmes leányt, vagy testvéri csókot váltanak. Hát ezek a lányok bátrak, merészek; szegények nem tudják, hogy orozva fosztották meg őket legfőbb vagzsuktól és legerősebb fegyverüktől, a szemémtől.

Mert amikor az első ecsetvonást teszik a gyermekeleány ajakára, amikor először magasztalják előtesti bájaikat s azok varázsát a férfivilágra, amikor t a „gyönyörű test”-nek nevezett porhüvelyt előőr öltöztetik citrába, átlátszóba: akkor törlik le tavasz pompás virágának szirmáról a himport, a szemérmét, ami pedig olyan szépen illelnek a 13-15 éves virágnyláshoz. Minden legkisebb állatnak, minden legalsóbb rendű növénynek adott a természet védőeszközt az ellenségeivel szemben, amit ököl nemzedék nemzedék után. Így öröklí a gyermekeleány a szemérmét, mely megvédi az emberi nevadaktól. És csodálatos, hogy a teremtes korójá, az ember önmaga fosztja meg ivadékát védő szköztől. Aztán siratja a liliumhullását. És feljajul az egész társadalom a gyermekeleányok mostani sokszor ismétlődő tragédiájára. Pedig emberi fenekadak, beteg vagy elvetemült férfiak minden időben oltak, de a gyermekeleányokban oly finom volt a szemérmézet, hogy fel sem ébresztették az alvó nevadat, vagy messziről megérezvén a veszedelet, idejében menekültek.

Egyébiránt ennek az irásnak nem az a főcélja, hogy a városunk utcáin festett arccal, ékszerekben s átlátszó ruhában ragyogó gyermekeleányokról és azoknak felelősségre vonható édes anyáikról elnélkedjék.

Itt az alsó tizezrek gyermekeleányainak sorsáról ssék szó. Azokról, akiket nem mulatságvágy, de kenyérkereset szüksége hajt ki a „szalmafüdeles is kunyhóból” az idegenbe, a nagy világba. A gyárakban, műhelyekben, háztartásokban alkalmazott gyermekeleányok, akiket bár kendőzetlenül, de gyszersmind minden felvilágosítás és támogatás nélkül kiüz a sorsuk a falu csöndjéből a város foratagába. Akik nehéz testi munkában eltöltött gyermekévek után, ismeretek, tapasztalatokban szűkölcöve, gyermeki bizalommal és együgyűséggel vaton rohannak vesztükbe. Ha ezek közül kerül ki a egtöbb prostituált, azért igazán a városi társadalom felelős.

Ezeknek a gyermekeleányoknak sorsa nagyon is ászorul a városban szociális munkát teljesítő nők védelmére és támogatására.

Ezeknek megvédése nemes, nagy fontosságú munka. Ezeket jóságosan védeni annyi, mint a vaton tapogatónak kezét nyújtani, annyi, mint menteni a társadalom részére a mi jó a mi tiszta; annyi, mint a közegészséget, közerkölcsöt fertőtleníteni és mi-

nél több egészséges, tiszta életi anyát biztosítani a jövő nemzedék részére.

Hát itt az ideje, hogy a társadalom kezét fogjon a dolgozó gyermekeleányok védelmére. Dolgozzanak egyesek a házi tüzhely körül és egyesületek megfelelő intézmények felállítása által az ő tisztaságuk megóvásán. Ez többet, sokkal többet fog érni, mint a rendőri razziák, melyek csak megállapítják és orvosolni igyekeznek a bajt, míg az egyesült, lelkes leányvédelmi társadalmi munka megelőzi és beoltást végez a társadalom testét emészto baj ellen.

Hiszen olyan számalomra méltó a dolgozó kis-leány, aki talán már hat esztendő kora óta hordja az élet terhét, aki alig járt iskolába, aki alig hallott szép szót, akinek talán sohasem mondták, hogy neki lelke is van. Akinek talán sohasem támadt lelki vágya a sok lányodásban; vagy a környezet durvaságai között, pedig a lélek öntudatra keltése, kiművelése már hatalom a test szenvedélyei felett és vigasz a kietlen küzdelemben. Próbáljon minden nemesen érző asszony egy-egy ifjú lelket így életre kelténi s már megindult a leányvédelem nagy intézményének építése.

Hiszem, hogy városunkban sok nemesen érző asszony van, de vajon hányan foglalkoznak a leányvédelemmel? Van elég nőegyesületünk és egyetlenegy, a Kath. Növédő Egyesület dolgozik a nővédelem terén. Pedig ebben a caritativ munkában száz és száz dolgozó kéz kellene. A Növédő Egyesület évtized óta gyűjti vasárnap délutánoként leányköreibe, az Orsolya-zárdában az Ágnes leánykör, a Nogállitcai zárdában a Margit leánykör, a munkás és a

cselédleányokat, de a munkaadók nejei és a házi-asszonyok nem sietnek kiskoru alkalmazottaikat oda felvétetni. Ez az egyesület évek óta küzd anyagi eszközök hiányában egy leányotthon felállításáért, de a társadalom nem segíti ebben.

A vidékről beözölő szegény kis fehér cseléddek pedig kétes helyeken kapnak szállást munkába állásukig, vagy hajléktalanul lézengenek, pedig a facéran eltöltött idő minden perce halálos veszedelem a fehérségükre. Holott a leányotthon megvédelmezné, foglalkoztatná, nevelné őket. Nem is egy, de több leányotthon kellene itt a leányvédelemre és nem is olyan nagy eszközök kellenének hozzá. Minden nőegylet a maga árvaháza vagy menedékháza kapcsolatában azonnal berendezhetne egy szobát 6-8 ágygal, ahol tisztességes gyermekeleányok szállást, védelmet találnának olyan árban, mint az u. n. kvártélyos asszonyoknál és már megteremténék a leányvédelem legerősebb oszlopát. A gyárak, műhelyek, háztartások csak örülnének, ha ilyen védett helyről kapnak munkásleányt és hozzájárulnának a fentartás gondjaihoz. Mert a tisztességes, jól nevelt munkásleány munkája anyagilag is értékesebb, jobb; a családban pedig éppen a „kis cseléd” foglalkozik a családok féltett kincseivel: a gyermekekkel, ott éppen életkérdés annak tisztasága és tisztessége.

Bár tömegesen megmozdulna a társadalom a maga érdekében a nővédelmi munkára, hogy tisztuljon a közerkölcs és javuljon a gyermekeleányok sorsa.

A vasgyár szakmunkásai kikérték munkakönyveiket

Lehet-e szó általános sztrájkról — A famunkások is tovább sztrájkolnak — Egy leszerelt bérmozgá om

A vasgyári munkások sztrájkja egyre tart s a nézeteltérések eliminálása helyett még jobban elmérgesedik. A gyár munkássága, mely azonosította magát Wassner János főbizalmival, csak úgy hajlandó újra szerszámot fogni, ha az igazgatóság visszavonja a Wassnernek tett felmondást. Az igazgatóság azonban Wassner fegyveres sértését oly súlyosnak ítéli, hogy a lehaztározottabban elzárkózik a követelés teljesítése elől. A lényegében alig jelentős incidens hatalmi kérdéssé fejlődött s közeledést a tegnap este megtartott hatóságilag engedélyezett munkásgyűlés és az ezt követő szűkebbkörű tanácskozások sem tudtak létrehozni. A keddi esti tanácskozáson Vasca iparügyi főfelügyelő, a munkásság képviselői és Teutan főhadnagy vettek részt. A főhadnagy a CFR. helyi mozdonydepója képviselőjében jelent meg, ugyanis a Vas- és Gépgyár bár magánvállalat, mozdonyjavítója szoros nexusban van a militarizált államvasutakkal.

Vasca felügyelő az eredménytelenül végződöt tárgyalásról a következőket mondotta munkatársunknak:

— Újólág figyelmeztettem a sztrájkolókat, hogy veszélynek teszik ki magukat, mert a sztrájkot a törvény megkerülésével mondták ki. Bizalmi emberük elbocsátása az iparhatóság elé tartozik, ez az a fórum, mely ítékezésre hivatott. Ha az iparhatóság elrendeli Wassner visszavételét, vagy ellenkezőleg, a gyárnak és a munkásságnak is alá kell vetnie magát az ítéletnek. Aki a munkabeszüntetést provokálta, az hibás, vegye el büntetését. A munkát azonban beszüntették anélkül, hogy bejelentették volna.

A helyzet ma az, hogy az idegen illetőségű, főleg magyarországi szakképzett munkások megjelentek tegnap délelőtt a gyár irodájában és

kikérték munkakönyveiket.

Ha ezek a munkások eltávoznak, a gyár egy-két hónapig üzemképtelen marad, még akkor is, ha a többiek időközben felvennék a munkát. Pótlásukról a mai viszonyok között aligha lehet gondoskodni.

— Én megtettem a szükséges lépéseket, — mondotta Vasca felügyelő, — hogy az ilyen formában eltávozott munkások ne helyezkedhessenek el az országban, ellen-

kezőleg átkerülnek a határon, ha nagyobb a kedvük a mai lehetetlen magyar munkáviszonyok között dolgozniok.

Arról a szélteben keringő verzióról, hogy Nagyvárad összmunkássága esetleg szimpátiáját általános sztrájkokkal fogja kifejezni a vasgyár munkásaival szemben, a felügyelő így nyilatkozott:

— Ezt az eshetőséget már csak azért is kizártnak tartom, mert

a nagyvárad munkásság nem szélsőséges.

különben is, akik ilyen eshetőségre gondolnak, gondoljanak arra is, hogy Nagyvárad katonai zóna.

A munkásság oldaláról a következőkben informáltak bennünket:

— A sztrájk messze áll minden politikai színezettől, gazdasági harc előzte meg s egy bérkövetelés robbantotta ki. A munkásoknak harminc százalékos bériavitást ítélt meg Dumitrescu bíró, melyet a gyár úgy folyósított, hogy levonta belőle a februárban történt 20 százalékos emelést s a 10 százalékos emelést is az alapbérhez ütötte hozzá. Ugy, hogy a tulajdonképpeni emelés mindössze 6-7 százalék. A munkásság kérelmét Wassner János tolmácsolta, aki 500 ember nevében beszélt Popper igazgatóval. Eközben történt az a szóváltás, melynek következtében Wassner a gyár elbocsátotta. A munkásság kintart álláspontja mellett, hogy Wassner nem követett el hibát s a gyár már a kollektív szerződés értelmében sem bocsáthatja őt el mert munkásügyben eljár. A munkásokat senki sem buzdítja, vagy buzdította sztrájkra: ők tudják, hogy egyetlen fegyverük a szolidaritás s egyenként azonosítják magukat megbizottjuk mellett.

A famunkások sztrájkja

ügyében a következő információt adta Vasca munkaügyi főfelügyelő:

— A famunkások éppen úgy törvénytelenül jártak el a munkabeszüntetés ügyében, mint a Vas- és Gépgyár alkalmazottai. Sürgőnyileg tájékoztattam a minisztert a sztrájkokról s felhatalmazást kértem, hogy eljárassak az ügyességnél és a rendőrségnél.

A tartósnak látszó sztrájkokkal szemben sikerült tegnap egy harmadik bérmoz-

galmat békés úton leszerelni. A Falk-féle kefégyár alkalmazottai kértek egyeztető tanácskozást, mely teljes sikerrel járt.

Szétrombolta lakását, mert ki kellett költözködni

Tegnap a Láhner György-utca 4. szám alatt Politzer Sándor szállodatulajdonos szétrombolt egy három szoba, konyha, fürdő-szobából álló uri lakást.

A ház, amelyben a rombolás történt, Kiss Dávid ismert váradai kereskedő tulajdona. Több, mint nyolc éve lakik a kérdéses lakásban Vogel László kereskedő és családja. Vogelék cseréltek a házban egy másik lakással és a Vogelék lakása így szabad maradt s Politzer Sándor kapta meg. Vogelék lakását azután egy katonatisztnak ítélte oda a bíróság s ennek következtében Vogelék az utcára kerültek. Akkor a lakáshivatal, majd a törvényszék Vogelékát visszahelyezte a lakásba és Politzeréknek kellett eltávoznia a Láhner György-utcai lakásból. Ez tegnap meg is történt, de furcsa körülmények között. Politzer a falakat lepriccelte tintával, a villanyvezetéseket mindenütt letépdeste, a vízvezeték csapját is megrongálta, úgy, hogy a fürdőszoba telve van szenny-vízzel. Azonkívül a fürdőszoba és az összes ablakok vannak még súlyosan megrongálva. A lakárongálás pár perc alatt ment végbe, anélkül, hogy valaki megakadályozhatta volna.

Vogel László ügyvédje dr. Simonca György útján azonnal feljelentést tett a rendőrségen és az ügyészségen Politzer ellen. Tegnap délután megjelent a helyszínen Pap-Boldi Miklós rendőrkapitány és jegyzőkönyvet vett fel. Azonkívül tegnap délután az ügyészség részéről is megjelentek és felhaborodva szemlélték a szétrombolt lakást.

Két ártatlan báránka szöktetése a karámból

A cím után mindenki valami kalandos leány-szöktetésre gondol: kötélhágcsóra, megcsuklyás fátylavivőkre, akik szótlanul állnak sorfalat, amíg az ijedt kisasszonyt megszöktetik a szülői házból. A romantika ma már eltűnt, vagy legalább is olyan ritkán fordul elő szürke napjaink egyformán pergő malmában, hogy a nyári szanzációra éhes riporter valószínűleg kiáltott örömben, amikor a poros bírósági aktából előkerült ezen épületes kis történet.

A belényesujlaki csendőrség letartóztatta Barci László pásztorfiút, mert egy ottani gazdától két báránkát ellopozt, illetve a karámból éjnek idején megszöktetett. A csendőrség letartóztatta Barci Lászlót, minden részletezés nélkül s Barci László bekerült az ügyészség fogházába.

Tegnap hallgatták ki a vizsgálóbíróságnál a báránkaszöktető pásztorgyereket. Elmondta, hogy pár hónappal ezelőtt egyik éjszaka a karámon kívül sétált, furulyázott s várta szeretőjét, aki a szomszéd házban lakott. A báránkák közül csak kettő volt olyan, amelyik még az ő felügyelete alatt legelt tavaly. A furulyaszót megismerték és kiugrottak a karám ablakán és ott játszadoztak körülötte hajnalig. Hajnalban visszavitte a báránkákat, őt pedig a csendőrség letartóztatta.

Ma azután szabadlábra helyezték a pásztorfiút, az ártatlan báránka-szöktetőt. Most újból gazdagabbak lettünk egy tapasztalattal: már az ártatlan báránkák sem ártatlanok, furulyaszóra kiugranak az ablakon kis éjjeli vizekre, hogy kellemetlenségbe döntsenek egy könnyelműen furulyázó fiatalembert. Azok a báránkák...

Pánik és újabb valutazuhanás Berlinben

Berlinből jelentik: A városban egész nap a legvadabb riasztó hírek voltak forgalomban. Felelőtlen elemek röpcédulákon a Cuno-kormány lemondását közölték. Azt híresztelték, hogy a birodalmi bank lezárta pénztárait s hogy a külvárosokban élelmiszerkereskedéseket és üzleteket fosztottak ki. A hamis híreket megcáfolták ugyan, de a pánik súlyos csapást mért a márka árfolyamára. Mindenütt tolongás-szerűen vásároltak idegen valutát. A dollár négy millió, a hollandi forint és a svéd korona jóval egymillió márka fölött áll. Egy osztrák korona hatvan, a magyar korona száznyolcvan márka. Az élelmiszerhiány percre-percre fenyegetőbb, a közlekedési miniszter elrendelte a télire eltett tartalékkészletek elővételét. A kenyér kilogrammjáért ma reggel kilencven ezer márkát kértek.

Berlinben, mint újabb jelentések mondják, az izgalom óráról-órára nő.

Düsseldorfban a belga tábornok közölte a rendőrfőnökkel, hogy

amennyiben Düsseldorfban egyetlen belga katonát lövés ér: a gépfegyvereket ráirányítja a város legnépesebb részére és szórótűzzel szétlöveti az embereket. A megszállott területekről jövő hírek a nyugtalanságot csak növelik.

Párisból megerősítik azt a hírt, hogy a belga és francia miniszterek közt legközelebb tanácskozás lesz a Ruhr-kérdésben. A francia miniszterelnök holnap fogadja lord Cecilt, Anglia népszövetségi delegátusát, valamint Branting svéd delegátust.

ÜDONSÁGOK

* A prefektus a városházán. Dr. Horváth Viktor prefektus tegnap megjelent a városnál és az adminisztrációs formások elintézésével, jegyzőkönyv felvétele után átvette hivatalát.

* Tatu tanácsos a gazdasági hivatalban. Tegnap Jónás Demeter helyettese átadta dr. Tatunak a gazdasági ügyosztály iratait. Dr. Tatu Miklós megkezdte működését.

* Kisiklott Harding halottasvonata. Newyorkból jelentik: Chappel állomáson a Harding elnök koporsóját szállító vonat kisiklott. Baj nem történt.

* Három ezer kiló cukor a városi tisztviselőknek. A városi tisztviselők számára 3000 kiló cukor érkezett, melyből 33 leis áron vásárolhatnak az igényjogosultak.

* A NAC választmánya augusztus 9-én, este 7 órakor a városháza tanácstermében ülést tart. Napirend: Az új sporttelep.

* Unirea—Törekvés vízipólo mérkőzés lesz egyik legérdekesebb száma a szol érdekes versenyszám között, a Törekvés által rendezendő vasárnapi Félix-fürdő ezüst serleg vándordíjas országos versenynek. A gyönyörű és értékes ezüst serlegért 16 egyesület 65 uszóval adta be nevezését. A serlegre legjobban aspirál Egyetértésen kívül az M. T. K., Szentgróti és Sekulmeisterrel, az Unirea Rajkovicancu, Petrescuval, Lugosi, Vulturii, Gliurgiu, Ilca, Poppal, Kinizsi Virág, Pülök, Kilionovitz stb-vel startolnak. Bizonyos, hogy ilyen nagy sportértékű uszóverseny még nem volt Nagyváradon. Jegyeket elővételben a fürdőigazgatóság irodájában, a Horovitz cukorka üzletben, Hollós Old Englandnél jegyezhetők elővételben.

* Színészek napja augusztus 12-én.

* Az új maximális árak. A polgármesteri hivatal ma közli velünk az augusztus 10-től érvényes maximális árakat. Egy liter tej 4 lei, fekete kenyér, vagy liszt kilója 5 lei, I. osztályú liszt 9.50, nulla liszt 10.50, 1 kiló szív, máj, tüdő 8 lei, kiló marhahús 25 deka csonttal 20 lei, kiló szopós borjúhús 25 deka csonttal 2 lei, I. oszt. sertéshús 30 lei, II. oszt. sertéshús 28 lei, zsir 65 lei. Kávéházi árak: teje kávé habbal 4.50—4—3.50, tisztviselőkné 4—3.50, egy pohár tej cukorral 3—3—2.5. Köztisztviselőknek 2.50—2 lei. Ugyanílyan a cukrászdai árak is. Ma a közönsé köréből arra hívták fel a figyelmünket, hogy a kávéházi maximális árakat nem tartják be a kávéosok. Ha a városi tanács nem intézkedik a legerélyesebben, hogy maximális árakat be is tartsák, úgy abban az esetben igazán nem sok értelme van annak, hogy megállapítják a maximális árakat.

* Esküvő. Radó István mérnök és Mandel Böske vasárnap, f. hó 12-én délután 1 órakor tartják esküvőjüket Vármágy utca 13. szám alatt, melyre ismerőseiket és jóbarátokat ezuton hívják meg. (Mindegyik külön értesítés helyett.)

* Az újságírók és színészek futball mérkőzése iránt városszerte nagy az érdeklődés. A publikum az augusztus 12-i színésznap egyik legkedvesebb attrakciójára már nagyban készül, úgy, hogy a előjelekből ítélve több ezer ember fog végig nézni az izgalmas mérkőzést. Főközpont fogja az érdeklődést a színház szépeinek a szereplése, akik mint taccsbíró fognak szerepelni az idény legkedvesebb futball-mérkőzésén.

* Nem adóztatják meg a magyar cégtáblákat. Néhány hete keltett nagy riadalmat az a hír, hogy a magyar nyelvű cégtáblákat évi 8000 lei adóval sújtják. Most mint a Monitorul Oficial egyik legutóbbi számából megállapítható, csupán az idegen nyelvű cégtáblák megadóztatásáról van szó, amilyenek francia, angol, olasz nyelven, különösen a regátban találhatók. A népkisebbségek nyelvén szabadon kiadhatók a cégtáblák minden speciális megadóztatás nélkül.

„Herma“

Új Üzlet!

„Herma“

Biharvármegye legnagyobb áruháza!
Mindenkinek érdeke,

hogy cipő és kalap szükségletét a legolcsóbban szerezze be

MANNHARDT és LEFKOVITS

cégnél NICOLAE JORGA (ZÖLDFÁ-UTCA) 7 sz. ahol a

„HERMA“ cipőgyárnak egyedül lerakata van, mindenféle gyermek, leány, flu, női és férfi, egész és fél, lakk és antilop cipőkben

KÖLÖN FEHÉRNEMŰ OSZTÁLY

gallér, kezelt, ing és nyakkendők, harisnyák a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig!

„Herma“

A cégre tessék ügyelni!

„Herma“

Yes puder

a puderek királynője
Csak a zöld vászonnal
valódi!!

1923. augusztus 9.

* **Bikaviadalok lesznek a pozsonyi városon.** Pozsonyból jelentik: A dunai árutavassár alkalmából a városban bikaviadalokat rendeznek. Az aréna huszezer nézőre már kész. Torreadorokat Spanyolországból szerződtettek.

* **Színészek napja augusztus 12-én.**

* **Beírások a Zsidó Lyceumba.** A beírások az 1923—24-ik tanévre a nagyvárad Zsidó Lyceumba és a vele kapcsolatos V—VIII. osztályú leánygimnáziumi kurzusra f. hó 14-től kezdődőleg naponta délelőtt 11—12-ig tartanak.

Vasárnap délután fél 6 órakor

UNIREA — NAC

foolballi mérkőzés. — Jegyek elővételben Hellas sportruház és Kádár utóda Balogh cégnél már válthatók. o o o

* **Kaució egy letartóztatott sikkasztóért.** A nagyvárad rendőrség letartóztatta Leon Carniol spanyol nemzetiségű bukaresti lakost, aki cégétől nagyobb összeget sikkasztott. Leon Carniol szülei most 40 ezer lei kauciót ajánlottak fel, ha szabadon bocsájtják. A vádtanács a napokban dönt az ügyben.

* **Hölgyek érdeke felkeresni Rimanóczy-utcán Kertész Reklám női-divat szövet, selyem, vászon-üzletét, mert ott az árak olcsóbbak, mint bárhol.**

* **Letartóztatott vasuti tisztviselő.** A rendőrség letartóztatta P. Coriolan vasuti tisztet, aki a belényesi vonalon megismerkedett egy hölgygel. Az egyedül utazó hölgytől különböző fondorlattal ezeröttszáz leit csalt ki, majd miután a Diana-fürdőben egy barátságos órát töltöttek, a vasutas eltűnt. A hölgy feljelentette a rendőrségen P. Coriolánt, akit beismertő vallomása után átkísértek az ügyészségre.

* **Székrekedés.** Krafft-Ebing professzor, az ideggyógyítás világhírű kutatója, a Ferenc József keserűvizet sok esetben kipróbálta s hatásával mindig meg volt elégedve. 11.

* **A régi munkás műkedvelő-gárda a városi színház zenekara és egy jól megválogatott műsor fogja kellemessé tenni a 19-én tartandó nagy nyári mulatságát a nagyvárad összmunakasságnak.** A Lydó összes helyiségeiben tartandó estély az első mulatsága a munkásságnak, amióta a szervezeti élet újra megindult. A kulturabizottság a Munkás-otthon céljára való tekintettel vette föl programjába a szórakozást és mulattatást szolgáló estély rendezését. Ez alkalommal fog megindulni a gyűjtés a Munkás-otthon javára a szakszervezeti tanács által kibocsájtott és a prefektúra által feldíjbejegyzett iven, Külön meghívókat a rendezőség nem bocsájtott ki. Az egyes szakmákat ez uton is felhívja a rendezőség, hogy a belépő jegyekért péntek este 7 órakor Beck Samunál, a tiszteletjegyekért pedig még a mai nap folyamán Berkovits Simonnál jelentkezzenek a kömüves-otthonban.

* **Jön Grand Cirkus Zoologic Nagyváradra, a Vásártérre.** Nagyrománia legnagyobb utazó-vállalata. 80 személy, 100 idomított vadállat és ló. Bővebbet a napl falragaszok.

* **Ma utoljára játszik Szőke Szakálék a „Fogorvos” és „Vonósnegyes” slágerdarabokat a Bonbonnierben.** Holnap, pénteken intim-est. Szombaton premier, Kelemen Palika bemutatója.

LEGUJABBI

A román moratóriumról interpellálnak az angol alsóházban

London, augusztus 8. A felsőházban lord Fairfax interpellált a román háborús adósságok ügyében s kijelentette, hogy amíg a román kormány Londonban kölesőpökört kopogtat, addig otthon olyan törvényeket alkotnak, amelyek az angol kereskedőket megfosszák attól a joguktól, hogy követeléseiket román adósaiktól behajthassák. A helyzetet még nehezebbé teszi az, hogy az adóst moratórium alatt nem lehet biztosíték szolgáltatására szorítani.

Lord Fairfax több angol céget megnevez, akiket nagy költségekbe sodortak, hogy követeléseikhez hozzájussanak, mire most a moratórium miatt képtelenek. *Ha ezen nem segítenek, úgy a román kormány a angol pénzügyi piacot semmiféle*

hitelt adni nem szabad, s angol kereskedőknek Romániával üzletet kötni vagy nek veszélyeztetése végett nem szabad.

A kormány nevében Carl of Clarendon kijelentette, hogy a román kereskedők küldöttsége Londonban angol hitelezőkkel megállapodott, mely szerint az adósság egy részét kifizették volna, akkor hozta azonban a román kormány a moratóriumos törvényt.

Ezt a körülményt megbeszélték a román pénzügyminiszterrel londoni tartózkodásakor, ugyanekkor utasították a bukaresti angol követet, hogy a román kormánytól biztosítékokat kérjen az angol kereskedők követeléseire.

Ellenforradalom készül Görögországban

Szalonikiból jelentik: Görögországban nagy arányú ellenforradalom jelei láthatók. A török frontról visszatérő katonák erősen forradalmi szelleműek. A közvélemény követeli, hogy a kormány adja át helyét a

tavaszi forradalomban nem részes politikusoknak.

Félős, hogy Görögország rövidesen ismét véres polgárháborúra színhelvé lesz.

* **Táncmulatság Remecen.** Hajdanában a „magyar Sveic” jelzöt használták mindig, amikor Remec, az ismert kirándulohely került szóba. Remecen vasárnap nagy népünnepély lesz az Iskola Könyvtár javára. A kirándulókat Brátka és Jádvolgy állomáson iparvasut várja és szállítja majd fel a gyönyörű fekvésű Remecre. Táncmulatság a szabad ég alatt, jó ételekről és italokról Rauch vendéglős gondoskodik. A színes, nagyon élvezetesnek ígérkező hegyi táncmulatság, amelyenre évek óta nem volt példa, nagy érdeklődésre tarthat számot és az előjelek szerint Nagyvárad és Biharmegye uri közönsége fog találkozni vasárnap a bihari hegyek legszebb pontján.

* **Manometer és bármily műszer hiteles javítását, telefon-felszerelést minden fémipari munka készítését szolid árban vállalja Rajz Andor** elektro és precízió mechanikus, Szalárdi-utca 9., (Rosenzweig-palota.)

* **Színészek napja augusztus 12-én.**

* **Ülő foglalkozással bíró egyének könnyen elkerülik a sok ülés kellemetlen következményeit, ha időnkint egy néhány napon át a Koprolt, az ideális, jóízű csokoládé hashajtót szedik.**

* **Tanonctartó iparosokhoz.** Az Ipartestület elnöksége felhívja a testület kötelekbe tartozó összes iparosok figyelmét, akik tanoncokat tartanak, hogy a tanoncok foglalkoztatási idejét és ellátását illetőleg szigorúan ragaszkodjanak a fennálló törvényekhez, mert az azokat áthágók ellen a munkaügyi felügyelőség által megindított műhely vizsgálatok alkalmával a kihágási eljárás meg lesz indítva.

* **Legszebb kirándulohely a BÉLA-kert.**

* **Tánciskolai jelentés.** Antalffy Margit tánciskolájába az új táncanfolyam e hó 20-án kezdődik gyermekek, deákok és felnőttek részére. A haladó táncosoknak minden vasárnap kolon van, kezdete e hó 11-én este 9 órakor. Klasszikus és balett tanfolyamra felvétel délután 4—5-ig. Iratkozni (Sas passage). Tánciskola.

* **Legszebb kirándulohely a BÉLA-kert.**

* **150 lei egy Linon-kalap fehér és színes, csak a „RITA”-ban, Teleki-u. 24. sz.**

Zamatlabellát babylonon minden cipész tudja!

* **Legjobb, kényelmes haskötők kaphatók csakis a kitűnő Kovács Sándorné orvosi haskötő készítőnél, Nagyvárad, Nilgész-telep.**

* **Marinka, a táncosnő, Bajadér, Levendula, Hattyulovag, Három grácia, Aranymadár, Cserebere, Diadalmas asz szony, Búcsukeringő és minden más operett kottája megkapható a Hegedüs Hirlapiroda Zenemű osztályában.**

* **Harisnyák, keztyűk, gyermektrikók legolcsóbban Blumnál Körösparton.**

* **Vásárlás előtt keresse fel a Körösparti Áruházat, ahol szövet, zefir, vászonárakban óriási választék, olcsó árban kerül eladásra. Tisztviselőknek árkedvevény.**

* **Granária áruaktár r.t. Beraktározott árukra lombard kölcsönt folyósít.**

* **Szépséghibáit tökéletesen eltávolíthatja, archajakat, szeplőt, szemölcsöt végleg utónyomok nélkül D. Sternberg Helén kozmetikai intézetében Bémer-tér 3. I. emelet.**

* **Folyó hó 11-től folytatódik 10 napig tartó idény utáni olcsósági vásárt tart a Körösparti Áruház, rendkívül leszállított árakban.**

Tőzsdei jelentések

Zürich, augusztus 8. Nyitás: Berlin 00.01 egyenyed, Newyork 553, Milánó 2380, Prága 1615, Budapest 0.03 egynyelcad, Bukarest 275.

Bukarest, augusztus 8. Zárlat. Devizák: Páris 1162, Berlin 80, London 927, Newyork 203, Milánó 880, Zürich 3635, Bécs 287z, Prága 596, Budapest 125.

Valuták: Márka 175, font 912, frank 12, svájci 37, lira 85z, dinár 205, dollár 206, osztrák 29, magyar 90, szokol 598.

Budapest, augusztus 8. A Devizaközpont hivatalos árfolyamai: Amsterdam 7412—7652, Bukarest 9450—10.050, London 84.780—85.000, Berlin 030—050, Milánó 809—844, Páris 1073—1109, Prága 549—583, Zürich 3400—3520, Bécs 2735—2775, Newyork 18.800—19.400.

Zürich, augusztus 8. Zárlat: Berlin 00.01, Amsterdam 217 háromnegyed, Newyork 552, London 2518, Páris 3150, Milánó 2370, Prága 1615, Budapest 0.03 egynyelcad, Bukarest 275, Varsó 0.0024, Bécs 0.0077 egyenyed.

ANGOL DIVAT-SZÖVET KÜLÖNLEGESSEGEINK MEGÉRKEZTEK
OLCSÓ ÉS SZOLID KISZOLGÁLTATÁS!
HAYAS ÉS GRÜNFELD
POSZTÓ ÉS BÉLÉSÁRU KERESKEDŐK
STR. JOSIF VULCAN (NAGY SÁNDOR UTCA) 4

NYILTÉR

Értesitem

Üzletfeleimet, hogy a tűz dacára **Ipartele-**
pem ismét üzemben van s úgy mint
eddig, minden e szakmába vágó munkála-
tokat vállalom.

Singer Endre
gépipartelepe.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök: Ártatlan Don Juan.
Péntek: Az ördög mátkája, a karszemélyzet ju-
talomjátéka. Utolsó előadás.

Az utolsó operaelőadás

A lezáruló színházi évad utolsó opera-
előadása reflexióra készült, melynek po-
zitiv és negatív tanulságai irányításul kell,
hogy szolgáljanak a jövő évad megalaku-
lásánál. Parlagi igazgató dicséretére kell
leszögezmem, hogy az elmúlt évben a nagy-
váradi magyar színháznak volt a legtoké-
letebb opera-együttese Erdélyben. Ba-
ranyai, Kelmai, Pogány Janka, Békési,
Kovács, Márkus és Vajda olyan teljes
együttes volt, milyennel ritka vidéki szín-
ház dicsekedhet. Az áldozat pedig, melybe
fenntartása került, meghozta a maga ka-
matait, mert az egész évadon át semmiféle
más műfaj, vagy sláger nem vonzott annyi
telt házat, mint a jó opera-előadás. A ko-
moly zenének, hála Istennek, mind több
közönsége van Váradon, azért a jövő évad
sikeres eredményének egyik elengedhetet-
len feltétele a jó együttes megszervezése.
Egy évnek összezsírozó munkája és ered-
ménye mindig veszélyeztetve van tagok
kiválásával. Kár, hogy ez az együttes az
évad lezárásával is megbomlik. Pedig nem
szabadna, a kiválni készülő fiatal tagok-
nak elfeledni, hogy izmosodásuknak és je-
lentős fejlődésüknek igen fontos kelleke,
hogy olyan környezetben éljenek, hol sok
gondot fordítanak rájuk és szeretettel tá-
mogatják első lépéseiket és hogy az ambi-
ció emelésének első kelleke egy olyan me-
legszívű közönség, mint a váradi. Parlagit,
Váradit, Hetényit ebből a szempontból kü-
lön dicséret illeti, kiknek tapasztalata, tu-
dása irányítólag hatott fejlődésükben. Kér-
déses, hogy az az otthon, melyet a régiért
felcserélnek, fog-e annyi örömet, sikert,
emelkedést biztosítani, mint az itt meg-
szerzett eredmények továbbépítése?

Az opera-esték szóló és rendezési si-
kerei mellett, nem hallgathatom el azokat
a hiányokat, melyeket kiküszöbölni van
hivatva az új évad. Az első, amely teljes
reorganizációra szorul, az a színház zene-
kara. Az ideai zenekar túlságos heteogén
elemekből volt összetéve, kik közül tiszte-
let a kivételnek, legtöbbje mesterember
volt. Elismerem, hogy az a robot munka,
mit nekik végezniök kellett, nagyon gyen-
ti az ambíciót, de annyira fásultnak nem
szabad lenni hivatásukkal szemben, mint
egyesek voltak. Fontos, hogy az új tagok
összeillők, kiegészítők legyenek. Különösen
áll ez a fa fuvósokra. A zenekar kiegészí-
tése a hangszínek szempontjából elenged-
hetetlen. Teljessé kell tenni a réz-fuvóso-
kat, hol 2 trombita, 2 kürt és 3 harsona
nélkül alig lehet fokozásokat létrehozni. A
harmonium beállításának bár sok gyakor-
lati értéke van, de csak töltés szempontjá-
ból. A fuvola és klarinét együttesnek azért
teljesnek kell lennie.

Nem kisebb fontossága, hogy a kórus
nívóját emeljük, úgy intelligencia, mint
muzikalitás tekintetében. Inkább másho-

nan kell elvonni, de itt minden hangnemet
ki kell egészíteni egy-két jó taggal, nem
húzhatja az igát továbbra is a kórusnak az
az egy-két kipróbált régi tagja. Ha Parlagi
igazgató ezeket a sokat hangoztatott hiá-
nyokat pótolni fogja az ő közismert áldo-
zatkészségével és úgyszeretével, olyan
eredmények elé nézhet, melyek nagyobb
áldozat hozatalát kifizetővé teszik. Kulisz-
szák szempontjából, nem kételkedem, hogy
a legjavát fogja hozni, de jó zenekar és
kórus nélkül a legkiválóbb karmester tehe-
tetlen.

Az elmúlt opera-évad két legszimpati-
kusabb tagja búcsuzott tegnap este a
Pillangó kisasszonyban. Nem hiszem, hogy
szívük meg ne dobbant volna tegnap este
arra a gondolatra, hogy azt a minden igye-
kezetet honoráló, tehetséget elismerő, ün-
neplő közönséget el kell hagyniok. Kelmai,
Vajda itt fejlődtek jelentőssé szemünk
előtt. Első fellépésük óta igen nagyot ha-
ladtak, melyet örömmel regisztráltunk
mindig. Az ő művészi útjuknak és fejlődé-
süknek kétségtelen új etapja lesz az új ál-
lomáshelyük és bizonyos vagyok, hogy
még sokszor fogunk hallani dicséretet ró-
luk. A váradi közönség is mindig szívesen
fog gondolni azokra a meleg estékre, me-
lyek az ő nevükhöz fűződnek.

Az opera-előadások mindig nívósak
voltak. Új együttessel, több előkészülettel
tökéleteset is fog lehetni produkálni. Vá-
radi Aladár fáradhatatlan buzgalmához fű-
ződik a lezárt év estéinek legtöbb sikere,
melyeknek tetszetős kereteit Hetényi talá-
lékony, izléses rendezési készsége adta
meg.

(B.)

— Ártatlan Don Juan Sarkadival. Ma kerül szín-
re az Ártatlan Don Juan, a kiváló bohózat, melynek
főszerepeit Tóth Elek, Benes, Homokai, Körösi Juci,
Erényi, Harsányi játsszák. E bohózat egyik fő alak-
ját, Stiglic Alfrédet a vendégművész, Sarkadi Ala-
dár fogja játszani, akinek ez az alakítása feledhe-
tetlen fog maradni mindenki előtt.

— Ördög mátkája. A karszemélyzet jutalomjá-
tékaul pénteken este kerül színre az Ördög mátkája,
melyet teljesen zsúfolt ház fog végig nézni és amely-
ben a társulat legjobb erői vesznek részt.

MOZI

— „A névtelen ember“ Dorian Film-
színház. Ma fejeződik be ez a hat részes
slágerfilm, amelyhez hasonlót eddig még
nem produkált a filmművészet. A
25.000.000 izgalmas problémája most nyer
megoldást. Mint az előbbi részek, úgy a
ma, utoljára színre kerülő 5-ik és 6-ik rész
is telítve vannak finom ötletességgel, ka-
cagató humorral. Harry Liedtke ebben a
részben valósággal elbűvöli a közönséget;
pompás arcjátékát és kifejező mozdulatait
a publikum mindannyiszor megtapsolja.
Az 5-ik és 6-ik befejező részek ma látha-
tók utoljára a 6 és 9 órás előadásokon.

— Dr Mabuse izgalmas kalandor-
dráma 17 nagy felvonásban. Az ezideig
látott összes kalandor-filmek közül feltu-
nően kitűnik egy szenzációs film, a „Dr
Mabuse“. Ezen ritka érdekességül film
Páris, London, Berlin, Bécs, Bukarest és
Budapest közönségét hódította meg film-
ről ezideig nem tapasztalt mértékben. Az
elképzelhető legszenzációsabb jelenetek
adnak alkalmat a dr Mabuse-ben szereplő
elismert filmművészeknek, u. m.: Rudolf
K., Rogge, Aud Egede Nissen, Huszár Ká-
roly (Pufi) és Bernhard Goetzke-nek fan-
tasztikusan érdekes mesteri alakítása. Me-
séje a filmnek annyira érdekes és izgató,
hogy bátran nevezhetjük Dr Mabuse-t a
jelenkor legizgatóbb és legérdekesebb ka-
landor-filmjének. A nagyszabású 3 részes
filmet az Atlantic nyári mozi és Apolló
mozi 2 részben hozza előadásra. Az első
rész csütörtökön, a második részt pénte-
ken. Előadás kezdete az Apollóban 6 és
9, az Atlantic nyári moziban 9 órakor.

*Arcood bőre hogyha
Nagyon zsíros
KAISER-BORAX
Jó hatása biztos.*

Kiadó

50 éve fennálló

vendéglő, korcsma, fu-
szerüzlet istállóval

Ióvásártér mellett, Öregség miatt.

Értekezni: ROSENFELD Beöthy Ödön-u. 59

AMERIKAI IRODABU-
TOROK, HÁLÓSZOBOK,
EBEDLOK, PARKETTAKelsérendű kivitelben és nagy
választékban kaphatókRIMANOCZY műbutor és
parkettgyár R-t. ORADEA-MARE
Strada Clujului 117. :: Telefon 279.

Ardealul Tarsaság

Bucarest, Strada Blănari Nr. 14.

Távíráti cím: Comardeal — Bucarest

Vesz tűzfát és kőszenei

minden mennyiségben, fizet fuvarlevél má-
solat és értesítés ellenében.Központban kisebb-nagyobb ház eladó. Átadó
lakásokat központi üzletet tudok. Mosdószer-
viz eladó. Nagyobb raktárhelyiséget keresek. — Aki
házat, szállót, lakást, üzletet vagy bármit

venni vagy eladni

akar, forduljon bizalommal hozzám, megelégedésre
közvetítek 903

Özv. Zilahy Gyuláné

Általános kereskedelmi irodája, Alapi-u. 1. :: Otthon 1—4-ig.

Budapest

legelsőrendű, modern családi szállója az

ISTVÁN KIRÁLY
szálloda

VI. Podmaniczky-utca 8,

modern berendezés, központi fűtés, meleg-
viz szolgáltatás, lift stb.

Annalra keresünk perfect irodistanót Kolozsvárra.

Német nyelv, gyorsírás és gépirás szükséges. Magyar nyelvismeret kívánatos. Ajánlatok bizonyítványokkal és fizetési igényekkel a „Nagyvárad” kiadóhivatalába küldendők.

Jogában áll Önnek

vásárláskor jó minőségű
árut követelni!

Ragaszkodjon ahhoz, hogy cipésze
valódi „PALMA” kaucsuk sarkot és
kaucsuk talpat verjen cipőjére.

Radio hird.

N. 487—1923. execuțional.

Publicație de licitație

Subsemnatul ex cut r judiciar delegat, prin aceasta aduc la cunoștință publică, că în urma deciziei judecătorești de ocol-urbană din Oradea Mare de sub Nr. 2882—922 efepuind-se execuția de escontențare-asigurare în favoarea urmeritorului Banca și Cassa de Economie Fuzionala domiciliat în Oradea-Mare și prezentat prin avocatul Dr Eugen Gyémánt sarcine urmerituui — din Oradea-Mare pentru suma de 24250 Lei capital și accesorii și donându-se prin decizia judecătorești de ocol-urbană din Oradea-Mare sub Nr. 2882—922. Licitația asupra mobiliei și altor mișcătoare secvestrate și estimate în valoare de 136 0 Lei, se va face la termen de licitație pe ziua de 21 Aug. 1923 în comuna Oradea-Mare, Str. Szigligeti Nr. 3, d. m. 3 ora, când mișcătoarele secvestrate se vor vinde pe lângă plățirea prețului de cumpărare în numerar și în caz de necesitate și sub prețul de estimare, și până la concurența creanței secvestranților anteriori ori a uprasecvestranților întrucât aceștia și-au căștigat asupra acestora drept de ipotecă.

Se provoacă toți aceia, cari și revendică escontențare din prețul de vânzare al lucrurilor ce se vor licita, întrucât secvestrarea în avoșul lor s'ar fi făcut anterior și aceasta nu ar învedera din procesul verbal de secvestrare că nu iotrelase a-și prezenta anunțările în scris a subsemnatul delegat, până la începerea licitației.

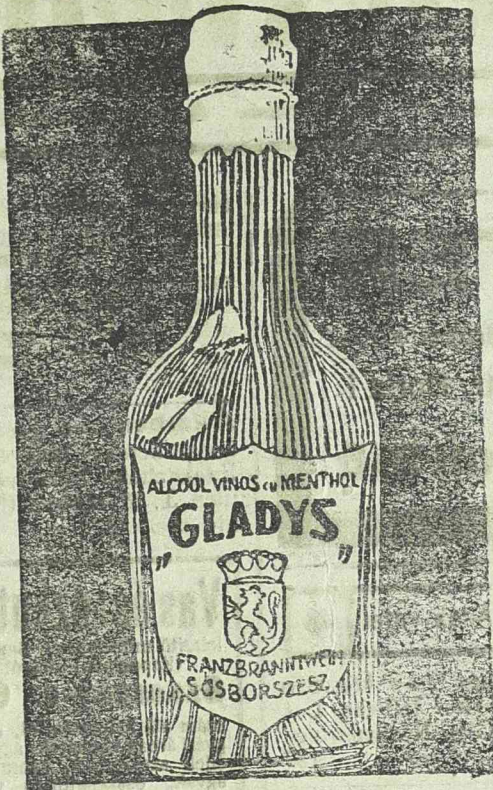
Termenul legal se va socoti din ziua ce urmează după afișare publicației la judecătore.

Oradea-Mare, la 29 Iulie 1923.

Valentin Bakó
executor judiciar.

Nagyjövőjü

közszükségleti cikk gyártásához 300 ezer lei-el egy vagy több pénzes társat keresek. Leveleket „Mérnök” jellegre a kiadóhivatalba kérek.

UTÓLÉRHETETLEN

de mégis kapható a

GLADYS SÖSBORSZESZ

Gyártja: HERCZEG GÉZA
vegyszereti gyára Cluj.

Magyar gyora- és gépirónót

gyakorlott ügyes munkaerőt azo-
nali belépésre keres az

IMPERIAL BARÓTI LIKÖRGYÁR

R.-T. központi irodája Brassóban.
Német nyelvtudás előny. Ajánlatok:

Brassó Postafiók 37 sz. alá kéremnek.

Hirdetés.

Eladó: 4 darab „Invert” rendszerű, Lux-tíle,
300 gyertyafényű

petroleum-gáslámpa,

alig használt, jó állapotban, komplett felszerelve.
Üzemek, vidéki vendéglők, kerthelyiségek, mo-
zik részére kiválóan alkalmas. Értekezhetni
Szaniszló-utca 1., Szudrics Petroszi Erdő-
kiterme'ési Részvénytársaságnál 1404

1000 hl.

egyszer használt, teljesen jó minő-
ségű másfélcolos vastag fenyődesz-
kából készült

szilvaskád eladó

Értekezni lehet a Margittai Mezőgazdasági,
Ipari és Kereskedelmi R.-T.-nál, Margitán.

Eladó magánház

3 szobás elfoglalható lakással (parkettes, fürdőszobás).
90.000 Leiret a Bunyitay Liget 48. szám alatt.

Keresünk

Ujvározon nem bekölthetős házat 100.000 Leig, be-
költhetős 300.000 Leig. Olasziban modern bekölthő-
hető házat 1 millió Leig. Szőlőket keresünk megvételre

Eladó

házakat, szőlőket, birtokokat tudunk. Üzlethelyisé-
gek, átadó lakások vannak. Cserelakások előjegyezve.
Butorozott szobákat urlemberek részére keresünk.

Eladó

háló (réz és fa) ebédő és szalon berendezések
(biedermayer) zongora, perzsa szőnyegek, festmények,
Zsolnays és Badaré vázák, villanylámpák, tükrök,
d szővények, kézimunkák, függönyök, fényképező-
gépek, férfi ruhák és cipők, csizma, trakk közép-
termetű, utazó bőröndök. 12 személyes abroszok,
szalvéták, antik íróasztalok, kommodók stb.

Keresünk megvételre

Eredeti perzsa szőnyeget, ebédő berendezéseket,
fehér ágylétrát, 12 személyes ebédőszervizet, antik
órát, antik tüveg és porcellánokat.

Bizományba bármit elfogadunk.

Üllőve'eket legolcsóbban és leggyorsabban
vizumoz

„ARDEAL”

Iroda (Uri) Posta-utca 8. szám.

A kolozsvári CZELL-SÖRGYAR SÖREI:

a HERCULES-tápsör és a világos MONOSTOR-sör a VEZETO MARKÁK, mert utólérhetetlen minőségűek,

Aki jó sört akar inni, csak ezeket kérje mindenütt!

Főraktár: „ORIENT” IPARI és KERESKEDELMI R. T.
Oradea-Mare—Nagyvárad, Str. Gilányi 5-7.

TELEFON 3-98

Lloyd 1573

TELEFON 3-98

Pálinkafőző üstök

minden nagyságban állandóan raktáron.

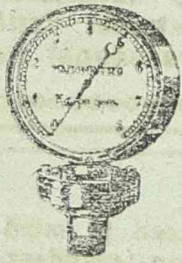
Megrendelésre nyolc napon belül szállítja

ECKSTEIN ODÖN

rézműves, Calea Victoriei (Kolozsvári-utca) 33. sz. alatt

A „NAGYVARAD” APROHÍRDETÉSE

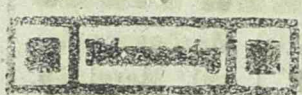
Egy szó ára 1-30 lei, vasnapiakban külön 3 lei. A legkisebb hirdetés 10 szavú és 10 napos.

MANOMETER

és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal:
Gáspár műszerész, Arad, Str. Horia 1.

Javítás végeztetve beküldött műszereket rövid idő alatt visszaküldöm **Telefon 315**

Férjhez mehet gyorsan, ha hársnyáit a chemnitz-i kerakban vásárolja, gyári árakban. Szalárdi-utca 9. az. emeleten, bejárat Alapítványnál. 140

Oktatás

Érettségizett fiatal ember vidéken israelita háznál tanítást vállal. — Cím Silberstein, Jádovgy. 632

LAKÁS

Beköltözhető 2 szoba, konyha lakást keresek a város központjában. Csak háztulajdonosokkal tárgyalok. Megkeresést a Sonnenfeld-nyomda portájához kérek. Ny

Irodának is alkalmas raktár helyiséget keresek. Címeket a kiadóba kérek. 642

Fiatal házaspár 1, esetleg 2 szobás lakást keres, lehetőleg a központban. Csak háztulajdonosokkal tárgyalok. Cím a kiadóba. 644

2 db szobás honyha lakást keresek útváros vagy olasz bármely részén. Levelet fizetek. Cím a kiadóba. (81)

Bátorított szobát keresek azonnalra. Jól fizetek. Cím Pál-utca 1. 672H

Alkalmazás

Kis család keres minden rendes ételét. Cím a kiadóba. 648

Szavacsni keresek 15-20 lejt bizonyítvánnyal jó fizetéssel. Cím a Hegedűs Hírlap-irodában. 656H

Intelligens 35 éves asszony háztulajdonosnak elemző, hol család van, közélet vállalom, idősebb családnál vagy magános üzletembernél. Gyermek nem háttér. Levelet jó fizetéssel. Cím a kiadóba. 671H

Dentschen Mädchen die buni Hausarbeit mithilt wird zu einem 4 jährigen Buben gesucht. Adresse in Administration. 671H

Kifutó fiút felvesz Vadász Londo Str Reg Ferd 674H

Értés, arany és brilliáns bevétele

HERBST ékszerész.
Órási raktára ékszerek, órák, brilliáns árukból. Órák, ékszer olcsón javít. Arada Regele Ferdinánd 9. Öv. Petri Árpád. A Művészeti Iskolában. Szavacsni, fényképezési cikkek.

Hímzőnők keresetnek Aulich Lajos-utca 1 (Hádapródi Iskolától balra) 680H

Egy jó házból való fiatal tanulóknak fizetéssel felvételt. Polonkay József fűszer üzlet, Szent János utca 28.

Kisasszony irodai tudással, ki a kisegítésben segít, felvételt románul beszélő előnyben. Vadász London Str. Reg. Ferdinand 10. 676H

Segéd főnök, csomage szakmából felvételt románul beszélő előnyben. Vadász és London Str. Reg. Ferdinand 10. 675

Mérleg készítés, órák, könyvelést vállal. Budapesti r. t. főkönyvelő. Cím: Hegedűs Hírlap-iroda. 654H

Órák

szakszerű javítást a legkomplikáltabb kifogástalanul

Tiszay

végül Teleky-utca 9 alatt.

Jutányos órák. Precíz munka.

Saját találmány, 5 évben egyszer huzandó asztali díszóra eladó.

Perzsa szőnyegek

gyári szőnyegek minden nagyságban, konyvartakarak, függönyök, kárpokok nagy választékban. Wertheim-kazánok minden nagyságban, lezártított áruk mellett.

Beck és Benjamin

Strada Cogalniceanu (Várady As.-u.) 11. sz.

TELEFON 17-03. SZ.

Ismét magas árban veszek arany ezüst és brilliáns tárgyakat.

KLEIN
ékszerész
Avram Iancu (Kossuth-u.) 4

Adás-vétel

Eladó ház Uri-u közepén nagytelekkel 150 ezer Lei. Weiss Gizi Nyomda-utca 4 szám. 137

Egy teljesen jó karban lévő Singer varrógép eladó. Cím a kiadóba.

Egy nagy utazó koffer vásárral bevont, jutányos eladó Öv. Fáberné, Gilányi-utca 19.

Dinamo

110 Volt, 40 K. W. egyenáramú Egyesült Elekt. R. T. gyártmányu, 4 sarkos, teljes kapcsolókészlettel, berendezéssel, keveset használt.

Megtekinthető: Stern Béla gépteknikusnál, Strada Avram Iancu No. 18. Oradea-Mare

Árverési hirdetmény.

Közhírre tesszük, hogy folyó hó 18-án, d. u. 4 órakor dr Ioan Buna közigyőz Parcul Traian Nr. 1. alatti irodahelyiségében, nevezett közigyőz közbenjöttével, Rub Divid nagyban kereskedő számlájára és vevéjére nyilvánosan elárvereztetjük a következő árumennyiséget.

150 kgr. I. oszt. románcedényt a per kg. Lei 105.—

20 kgr. II. oszt. románcedényt a per kgr. Lei 90.—

20 drb butorizát a per drb Lei 14.—

12 tuat csizmapatkót a per tuat Lei 23.—

4 drb kávédarálót a per drb Lei 110.—

Kikiáltási árként az egyes mennyiségecsoportok mellett eladói árak szerepelnek, azonban szükség esetén az ár exen áron alul is elfogadható.

Az árumennyiség Oradea-Mare Szarvas-sor 25 sz. alatt van lerakva, ahol a nap bármely szakában üzleti órák alatt megtekinthető. Az árverés megkezdése előtt minden árverező köteles a kikiáltási ár 10 százalékát bántépénnyel az eljárt közigyőz kezéhez letenni, vétel esetén pedig a bántépénnyel beszámítással a vételárát nyomban kifizetni. A megvett árú 24 órában belül raktárunkból elszállítandó. Utólagos kifogások nem emelhetők.

Oradea-Mare, la 7 August 1923.

Banca Frontiera pentru Comerț și Industrie S. A. din Oradea-Mare

Kárpitos

munkák elsőrendű kivitelben készli:

GIDALI MANÓ
Uri-u. 2. — Rákóczi-ut 6.

Házak eladók. Házak eladók megbízásokat vállalkozunk. — Kölcsonyok: megkeresünk. Magánpenzünk. jutalekkel kihalozzunk. Adásvételi Rtg. Parcul Traian 12. — Értéktárolás. 6

Jókarban lévő gyermek-kocsi keresek megvételre, Értekezhetni Szarvas-sor utca 3. tőzében (Nagyhid mellett). 601

Vas és rézhutor

készítő műhelyemet Saguna (Kapucinus)-utca 63.

Szavacsny-u. 63. szám alá helyeztem át, ahol gyári árban kaphatók: ágyak, éjjeli szekrények, gyermekágyak, összehajtható vaságyak, mosdók, vasfogasok, sportkoszlik, gyermekbiciklik, stb.

Sodronyágybélék

Kórházak, intézetek és szállodák berendezését jutányosan vállalom.

Szabó, lakatos.

Papírhulladékok minden mennyiségben veszünk. Sonnenfeld nyomda Str. Prințul Carol (Szilágyi Dező-utca) 6 sz.

Bérbe adó faaprító telep telepengedélyeztetéssel. Cím a kiadóba. 681

Fényképező gyors gép. Götz Dager lencsével és minden hozzávalóval prima kivitelben, egy kézzel kezelhető, lev. lap és vitre felszerelve 15 ezer Leiret eladó. Onnapi és vasárnap egész nap, hétköznap 12-15 óráig Zerk: fényképezésnél. Szavacsny-u. 25.

Szabóműhely komplett berendezése eladó. Feld. Gyár-u. 2. 477

Könyvelési üzleti galéria felépítés jutányosan eladó. Megtekinthető Missir üzlethelyiségében Bimar tér 686

150 drb. 25 literes szilvas kád eladó értekezni lehet Katz Béni Bihar. 663

Kisebbségi szekrényt megvételre keresek. Értekezni lehet 3. földszint 2. 677

Használt, de jó karban lévő iroda berendezést és írógépet megvételre keresek. Cím a kiadóba. 669

Szép fehér gyermekágy, rézlemezrel és egy bölcső eladó. Rimandeu u. 5 házszámánál. 670H

Eladó Korhász-utca 57 sz. 4 szobás fürdőszobás kertes modern magánház elfoglalható lakással. 67

Eladó cea 800 hl uj és használt tölthető épes boros hordó 400 literrel 4000 literig. Farkas Jenőnél, Bálvány-sor. 276

Ajándék háza 4 szoba 4 konyhából álló ház 11 szobás szonnel beköltözhető 6000 Lei. Két szoba 2 konyha egyik szonnel beköltözhető 70000 L. Egy magán ház szonnel elfoglalható 3 szobás lakás egy üzlethelyiség pince, tölthető kedvező árban eladó. Értekezhetni lehet. Szavacsny-u. 39 hátul jobb-ra. 678H

Asztalos

műhelyemet megnyagobbítva

Áthelyeztem.

Kitűnő munka Szolid árak.

Tiszay

asztalos Kapucinus-u. 7

Eladó

valódi perzsa és indiai szőnyegek, antik órák, vitre. 2 drb bonczár, 1 db óra, antik könyvtárcsák, 1 drb. fényképező, Törött aranyot, ezüstöt, gyémántot, brilliánsot, platinát, hamis fogakat magas árban veszek

Weisz Lipót
órák és régiség-kereskedő. Str. Avram Iancu (Kossuth-utca 18 szám).

70x145 méretű fotóöntő tükrös keresek megvételre. — Szabó Koly Csengeri-u. 9.

Különlélek

Utlevalekhez, bérhez legutányosabban az utlevalekhez. Szavacsny-utca 25. szám.

Tiszviselőnk teljesebb látást keres egy bönnyű szép hegyes vidéken. Ajánlatok a „Nagyvár” kiadóhivatalába küldők az ár megjelölésével. „Nyeralás” jellegű.

Amerikába kivándorló szándékozókknak a legadós levelet összekötjük alapján megvételre. Iroda: Kátholikusban.

Elveszett a Gorliu-utca 1. a vasúti Stas. Lili névre szóló vasúti könyvecské. Kérem a találatot adja be a Hegedűs Hírlap-irodába ill. jutalom ellenében. (H)

Pénzüstárat keresek azonnal vidékre elköltözni műhely alapítására. Cím a kiadóba. 6H

Női közimunkákra ingyen megvételre, állandó munkával, munkánk bármilyen. Cím Pál-utca 6H

Iskolás gyermekek kóser teljes ellátást lehetnek Polláknál Szarvas-sor 23. 35

Börgarnitúra

modern, fekete tarant, fa díszes, urol szobak, kete, faragott renesans, gyönyörű kiállítás. — Magános és Pallás-ebédlők, berakott szobák jutányosan megvételre. 6H

Sternberg

butorizát, Sas-passa

Telefon 13-45. sz.

Magas árba veszek

brilliáns, arany, ezüst ékszereket és dísz tárgyakat, tőzdek arany, ezüst, arany szilárdított, arany más hamis fogakat

Fround Bonjám

ékszerész, Nagyvár, Calea Regele Ferdinand (Rákóczi ut) 11 sz. Szavacsny-utca 11 sz. Szavacsny-utca 11 sz. Szavacsny-utca 11 sz.

Romélem

tudja már, hogy leggyorsabban intél

utlevalek és vizum

Kolozsvári, Brassóban és Bukarestben

DEUTSCH és FIA
futárlapja
Pannónia kávéház